अग्न्याधानकर्माङ्गे २वह्नौ च । "आवसथ्याहवनीयौ दक्षिणाग्निस्तथैव च । अन्वाहार्य्योगार्हपत्य इत्येते पञ्च वह्नयः इत्युक्ते यज्ञाङ्गवह्निपञ्चकान्तर्गते३वह्निभेदे च । स च गृह्याग्निः अवसथशब्दार्थगृहसम्बन्धाच्च तस्य गृह्यत्वम् । [सीमान्तवासिनि स्त्रियां ङीप् ।

आवसान त्रि० अवसानमभिजनोऽस्य तक्ष० अञ् । ग्राम-

आवसानिक त्रि० अवसाने तत्काले भवः ठञ् । अवसानकाले (शेषकाले) भवे स्त्रियां ङीप् ।

आवसित न० आ+अव+सो–क्त । १पक्वधान्ये, मर्द्दनानन्तरमपनीततृणे राशीकृते २धान्ये च । ३निर्णीते ४अवधारिते ५समाप्ते च त्रि० ।

आवस्थिक त्रि० अवस्थायां भवः ठञ् । कालकृतावस्थाभवे "आवस्थिकं क्रमञ्चापि मत्वा कार्य्यं निरूहणम्" सुश्रु० ।

आवह पु० आवहति आभिमुख्येन गच्छति आ+वह–अच् । सप्तस्कन्धापन्नवायोः प्रथमे स्कन्धे १भूवायौ । "भूवायुरावह इह प्रवहस्तदूर्द्धम्" सि०शि० । अनिलशब्दे १६४ पृष्ठे विवृतिः "आवहः प्रवहश्चैव विवहश्च समीरणः । परावहः संवहश्च उद्वहश्च महाबलः । तथा परिवहः श्रीमान्" हरिवं० २३६ अ० । आवहति प्रापयति आ+वह–अच् । २प्रापके त्रि० "क्लेशावहा भर्त्तुरलक्षणाहम्" रघुः । फलैधःकुसुमस्तेयमधैर्य्यञ्च मलावहम्" मनुः । "समुत्सृजेत् साहसिकान् सर्वभूतभयावहान्" मनुः ।

आवहमान त्रि० आ+वह–शानच् । क्रमागते ।

आवाप पु० आ+वप–आधारे वा घञ् । १आलवाले तत्र हि जलसेकेन वृक्षान् आवपन्तीति तस्य तथात्वम् २धान्यादेः पात्रभेदे,(थल्या) भावे घञ् । ३समन्तात् वपने । "शस्यावापे कृषीवलाः" भार० ४धान्यादिस्थापने ५शत्रुचिन्तने ६परराष्ट्रचिन्तने, "तन्त्रावापविदा योगैर्मण्डलान्यधिष्ठिता" माघः । ७प्रधानहोमे च । ८आक्षेपे, "आवापो द्वापाभ्याम्" सा० द० । आक्षेपोत्क्षेपाभ्यामित्यर्थः आ+वप–कर्म्मणि घञ् । ९आवपनीये प्रक्षेपणीये "पञ्चच्छन्दा आवाप चार्ववःपवमान" इति ताण्ड्य०ब्रा० अवापः आवनीयः आवापश्च स्तोमवृद्धये साम्न आक्षेप इति भा० १०वलये च" । ईषद्दृश्यतेऽत्र आधारे घञ् । ११निम्नोन्नतभूमौ तत्र हि शस्यादिक न सम्यक् वप्तुं शक्यते इति तस्यास्तथात्वम् ।

आवापक पु० आ+वप–कर्म्मणि घञ् संज्ञायां कन् । १प्रकोष्ठाभरणे वलयादौ । कर्त्तरि ण्वुल् । २आवपनकर्त्तरि त्रि० ।

आवापन न० आ+वप–णिच्-करणे ल्युट् । (ताँत) १सूत्रयन्त्रे । भावे ल्युट् । २केशादेः सम्यग् मुण्डने च ।

आवापिक न० आवापाय साधु ठक् । आवापे साधौ ।

आवारि न० समन्तात् व्रियते आच्छाद्यते आ+वृ–बा० इण् । १समन्तादाच्छाद्ये हट्टस्थाने शब्दचि० । २सम्यग्जलयुक्ते त्रि० ।

आवाल न० आवाल्यते जलमनेन आ+वल सञ्चरणे णिच् करणे अच् । १आलवाले वृक्षादेरधोभागे मृदादिनिर्म्मिते जलाधारे सेतुभेदे । आ+वन–भावे घञ् । २सञ्चारे ।

आवास पु० आ+वस–आधारे घञ् । १वासस्थाने गृहादौ "आवासोन्मुखवर्हिणान्" रघुः । आवासमेवोपशमाय शीघ्रम्" भा०आ०११६ अ० । भावे घञ् । २सम्यग्वासे

आवाहन न० आ+वह–णिच् ल्युट् । सान्निध्याय देवानामाह्वाने । "चकारावाहनं तत्र भागार्थं सर्वदैवतम्" पुरा० "प्रतिमास्थानेष्वप्स्वग्नौ नावाहनविसर्ज्जने" ति०त०पुरा० ।

आवाहनी स्त्री आवाह्यतेऽनया आ+वह–णिच्–करणे ल्युट् ङीप् । देवाह्वानार्थे "हस्ताभ्यामञ्जलिं बद्ध्वाऽनामिका मूलपर्व्वणोः । अङ्गुष्ठौ निक्षिपेद्यत्र मुद्रा सावहनी स्मृता" तन्त्रोक्तलक्षणे मुद्राभेदे ।

आविक स० अविना तल्लोम्ना निर्म्मितं ठक् । १कम्बले । "सर्वञ्च तान्तवं रक्तं शाणक्षौमाविकानि च" मनुः अवेर्मेषस्य २सम्बन्धिनि त्रि० "आविकं सन्धिनीक्षीरं विवत्सायाश्च गोः पयः" । "वसीवन्नानुपूर्व्येण शाणक्षौमाविकानि च" मनुः । कौशेयाविकयोरूषैः कुतपानामरिष्टकैः" मनुः ।

आविकसौत्रिक न० सूत्रमेव सौत्रं कर्म्म० आविकसूत्रेण निर्म्मितम् ठक् । मेषलोमनिर्म्मिते । "वैश्यस्त्वाविकसौत्रिकम्" मनुः ।

आविक्य न० आविकानां भावः पुरो० यक् । आविकसम्बन्धित्वे

आविग्न पु० आ+विज–कर्त्तरि क्त । उद्विग्ने (पाणिआमला) वृक्षे पु० ।

आविज्ञान्य न० अविज्ञानमेव चातु० स्वार्थे ष्यञ् । विज्ञानहीने "तदाविज्ञान्यमिव हवींषि" शत०ब्रा० "आविज्ञान्यं विज्ञानविहीनमिव" भा० । [विदूर्य्ये" पा० ।

आविदूर्य्य न० अविदूरस्य भावः ष्यञ् । सन्निकर्षे । "अभेश्वा-

आविद्ध त्रि० आ+व्यध–क्त । १ताडिते २विद्धे ३छिद्रिते ४क्षिप्ते च "नश्यतीषुर्यथाऽऽविद्धः" मनुः । [पाठायाम् ।

आविद्धकर्णी स्त्री आविद्धौ कर्णाविव पत्रमस्याः गौ०ङीष् ।